

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАПРАВЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ СПРАВИ ДО ОРГАНУ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ЗА НОВИМ КПК УКРАЇНИ

А.С. Омеляненко

*аспірант Міжнародного гуманітарного університету,
співробітник Державної прикордонної служби України*

Постановка проблеми. В українській законотворчій практиці в сфері кримінальної процесуальної політики відстежуються стійкі позитивні тенденції інтеграції в національне законодавство здобутків світової та європейської правових систем. Свідченням цьому є прийняття Кримінального процесуального кодексу України та внесення змін до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність». На сучасному етапі слідчі органи та оперативні підрозділи проходять складний процес адаптації до новел які з'явилися, і зокрема, з появою нового правового інституту негласних слідчих (розшукових) дій, та зміненням порядком проведення аналогічних оперативно-розшукових заходів, а також змінами пов'язаними з повноваженнями підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність у разі виявлення ознак злочину. Вивчення положень цих законів дає можливість дійти до висновку, що вони в першу чергу, направлені на забезпечення загальноновизнаних європейських та світових цінностей у сфері прав людини, а негласні слідчі (розшукові) дії та оперативно-розшукові заходи направлені на розкриття тяжких та особливо тяжких злочинів. Так, за даними М.А. Погорецького, в нашій державі «завдяки таким діям розкриваються та розслідуються понад 85 % тяжких й особливо тяжких злочинів, а вчинених умовах неочевидності, організованими злочинними угрупованнями, проти основ національної безпеки – 100 % [1, с.270].

Зближення функцій слідчої та оперативно-розшукової діяльності викликає необхідність удосконалення та чіткого розуміння правового механізму їх взаємопроникнення, правової процедури зміни статусу оперативно-розшукової на кримінально-процесуальну діяльність з метою підвищення ефективності захисту прав і законних інтересів людини, забезпечення безпеки суспільства і держави від кримінальних правопорушень.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемі співвідношенню негласних слідчих (розшукових) дій та оперативно-розшукових заходів в юридичній літературі присвячені роботи окремих авторів (О.М. Бандурка, В.Д. Берназ, М.П. Водько, М.А. Погорецький, Є.Д. Скулиш та інших). Але, зазначена вище проблема ще не знайшла свого належного вирішення, і зокрема такий її аспект як порядок та правові підстави трансформації оперативно-розшукових заходів у негласні слідчі (розшукові) дії у разі виявлення ознак злочину оперативним підрозділом та направлені зібраних матеріалів до відповідного органу досудового розслідування. Запропонована наукова стаття присвячена визначенню співвідношення між негласними слідчими (розшукови-

ми) діями та оперативно-розшуковими заходами, розкриттю правової процедури направлення матеріалів оперативно-розшукової діяльності до органу досудового розслідування.

Мета статті полягає у дослідженні правових підстав та процедури трансформації оперативно – розшукової діяльності в проведення негласних слідчих (розшукових) дій за новим КПК України, розробленню можливих шляхів їх вдосконалення.

Основні результати дослідження. Насамперед ми погоджуємося з Є.Д. Скулишем з тим, що за походженням негласні слідчі (розшукові) дії є оперативно-розшуковими заходами, в основу яких покладено передбачену законодавством, із використанням специфічних методів та засобів, послідовність процесуальних дій уповноважених суб'єктів, спрямованих на виявлення, розкриття та припинення протиправних посягань. Основним функціональним призначенням НС(Р)Д є забезпечення оптимальних шляхів використання у кримінальному провадженні інформації, отриманої з використанням негласних сил, засобів та методів, які використовуються в ОРД [2, с. 16].

У відповідності до ч.2 ст.7 Закону України «Про ОРД»: «у разі виявлення ознак злочину оперативний підрозділ, який здійснює оперативно-розшукову діяльність, зобов'язаний невідкладно направити зібрані матеріали, в яких зафіксовано фактичні дані про протиправні діяння окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України, до відповідного органу досудового розслідування для початку та здійснення досудового розслідування в порядку, передбаченому Кримінальним процесуальним кодексом України» [3, с. 53]. В подальшому, у випадку, якщо відомості про злочин та особу, яка його вчинила, неможливо отримати в інший спосіб слідчий проводить вже негласні слідчі (розшукові) дії, або доручає їх проведення оперативним підрозділам. Беручи до уваги, що НС(Р)Д за змістом аналогічні відповідним оперативно-розшуковим діям, то оперативний уповноважений не може їх проводити, адже за кримінальним провадженням заходи трансформувалися (видозмінилися, перетворилися) в слідчі дії, а оперативні підрозділи здійснюють негласні слідчі (розшукові) дії у кримінальному провадженні тільки за письмовим дорученням слідчого чи прокурора. Крім цього, відповідно до п. 2 ст.41 КПК України «співробітники оперативних підрозділів не мають права здійснювати процесуальні дії у кримінальному провадженні за власною ініціативою...».

Необхідність невідкладно направити зібрані матеріали стосовно окремих осіб до відповідного органу досудового розслідування у разі виявлення ознак злочину майже не викликає сумнівів, але при оперативному документуванні злочинів, вчинених групою осіб зміст правової норми є дещо не коректним, адже на практиці оперативний підрозділ при виявленні таких ознак – фактичних даних про окремих осіб змушений переривати ініціативний пошук і направляти матеріали в слідчий підрозділ, після чого без письмових доручень слідчого, прокурора не можливо проводити оперативно-розшукові заходи аналогічні негласним слідчим (розшуковим) діям.

Такі правові положення перетворюють ініціативну діяльність оперативних уповноважених у пасивну, з очікуванням письмових доручень слідчого на проведення НС(Р)Д, що не сприяє активізації протидії злочинності. Крім цього, на практиці, особам, які вчинили злочин з початком досудового розслідування інколи стає відомо про їх переслідування і вони починають більш активно протидіяти слідчій діяльності, в той час, коли ще не завершено документування їх злочинної діяльності, не забезпечено достатню базу для доказування. Новий підхід до оперативно-розшукової діяльності, під час якої не досягнувши необхідного результату її зобов'язують переривати, а по суті зупиняти є, на наш погляд, не виваженим і потребує зміни в сторону правового забезпечення досягнення оперативними підрозділами такого результату, який би створив основу судової перспективи майбутнього кримінального провадження.

Разом з тим, така новація має і позитивну сторону, оскільки оперативно-розшукова діяльність по конкретному кримінальному провадженню в головній частині фактично переходить у кримінально-процесуальну діяльність, адже співробітник оперативного підрозділу виконуючи письмове доручення слідчого чи прокурора користується повноваженнями слідчого, що дає йому можливість більш якісно виконувати головні завдання доказування – виявлення, фіксацію та вилучення фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп в інтересах кримінального провадження. Крім цього, як свідчить практика, докази отримані в ході проведення негласних слідчих (розшукових) дій у порівнянні з результатами проведення оперативно-розшукових заходів, як правило, викликають у суддів значно менше питань щодо їх відносності та допустимості.

Поряд з цим, вказана норма права щодо необхідності направлення оперативних матеріалів до органу досудового розслідування не дає чіткого розуміння її застосування, що на практиці іноді призводить до необґрунтованого затягування оперативно-розшукової діяльності та, як наслідок, - може негативно вплинути на результати кримінального провадження, формування доказової бази та спонукати правопорушника до змін у тактиці поведінки.

Зокрема, відповідно до п.4 ч.1 ст.9-1 Закону України «Про ОРД» ведення оперативно-розшукових справ щодо осіб, стосовно яких є дані про участь у підготовці до вчинення злочину здійснюється до встановлення та фіксації фактичних даних про протиправні діяння, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України, але не більше шести місяців. Отже, у випадку, передбаченому ч.2 ст.7 Закону України «Про оперативно – розшукову діяльність», після направлення зібраних матеріалів, в яких зафіксовано фактичні дані про протиправні діяння окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України, до відповідного органу досудового розслідування та внесення їх до Єдиного реєстру досудових розслідувань повинно вирішуватись питання про закриття оперативно-розшукової справи.

Але, постає проблемне питання: законодавець у ст.9-2 Закону України «Про ОРД» не передбачив правових підстав для закриття оперативно-розшукової справи у зазначеному вище випадку, передбаченому в п.4 ст.9-1 цього

Закону. Розглянемо приклад: на п'ятому місяці ведення оперативно-розшукової справи було встановлено та зафіксовано особу, яка вчинила певний злочин. Матеріали направлені до органу досудового розслідування, який вніс відповідні відомості до Єдиного реєстру та розпочав досудове розслідування. Правових підстав для закриття оперативно - розшукової справи не має, провадження формально триває. Оперативний працівник, отримує від слідчого доручення на проведення вже негласних слідчих (розшукових) дій, хоча формально має також право здійснювати передбачені Законом оперативно-розшукові заходи. По проходженню ще місячного терміну, слідчий продовжує здійснювати кримінальне провадження, але строк ведення ОРС закінчився, водночас правових підстав для її закриття, відповідно до ст.9-2 Закону України «Про ОРД» не має. Постає суттєве проблемне питання щодо підстав та порядку закриття ОРС у даному випадку. Гарантії законності прав громадян під час здійснення ОРД по таким справам можуть опинитися під великим знаком питання.

Повноваження співробітника оперативного підрозділу по таких справах можуть бути визнані нелегітимними. Формально, навіть після направлення відповідних матеріалів до органу досудового розслідування, оперативний працівник (підрозділ) відповідно до ст.9 Закону України «Про ОРД» має право здійснювати ряд оперативно-розшукових заходів, які не трансформувалися у НС(Р)Д. Але, необхідно пам'ятати, що такі дії можуть не лише встановлювати нові фактичні дані про злочин, а в окремих випадках перешкоджати встановленню істини через неузгодженість дій зі слідчим по кримінальному провадженню, тому за логікою досудового розслідування такі заходи підлягають постійному узгодженню зі слідчим. Відповідно до вищезазначеного, ми підтримуємо думку про те, що в даних умовах необхідні правові підстави для закриття оперативно-розшукових справ у зв'язку з направленням зібраних матеріалів до органу досудового розслідування для початку здійснення кримінального провадження, зокрема, пропозицію народного депутата України Журавського В.С., який став ініціатором законопроекту від 08.02.2013 року № 2420 «Про внесення зміни до ч.1 ст.9-2 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» стосовно доповнення до переліку підстав для закриття оперативно-розшукових справ, а саме: ОРС повинна бути закрыта у разі: «початку досудового розслідування за матеріалами, зібраними під час проведення оперативно-розшукової діяльності у цій справі».

При цьому, необхідно мати на увазі, що відповідно до ст.14 Закону України «Про ОРД» оперативно-розшукова діяльність, і зокрема, своєчасне направлення відомостей про злочинну діяльність органу досудового розслідування є предметом прокурорського нагляду, а тому необхідно чітко розуміти, що необхідність невідкладного виконання зазначених дій є важливим обов'язком як оперативного уповноваженого, так і керівника оперативного підрозділу.

Направленню матеріалів оперативно-розшукової діяльності до органу досудового розслідування та закриттю оперативно-розшукової справи передують процес встановлення і фіксації фактичних даних, який виходячи з предмету та

мети наукової статті умовно проходить такі обов'язкові стадії (*стадії трансформації*):

- 1). Заведення оперативно-розшукової справи.
- 2). Виявлення ознак злочину.
- 3). Фіксація фактичних даних про кримінальні діяння.
- 4). Прийняття рішення про направлення наявних матеріалів до органу досудового розслідування.
- 5). Направлення зібраних матеріалів.
- 6). Закриття оперативно-розшукової справи.

Стадії діяльності співробітника оперативного підрозділу – це взаємопов'язані, взаємозалежні та почергові обов'язкові етапи, які здійснюються суб'єктами ОРД в межах їх повноважень для своєчасного встановлення та фіксації фактичних даних про кримінальні діяння щодо осіб, стосовно яких є дані про участь у підготовці або вчиненні злочину.

При цьому, кожна стадія оперативно-розшукової діяльності вирішує конкретні завдання, має певне коло учасників оперативно-розшукового процесу та передбачає кінцевий процесуальний акт по їх закінченню. Так, *на першій стадії* встановлюється інформація, що потребує перевірки за допомогою оперативно-розшукових заходів та при наявності підстав завершується винесенням постанови про заведення оперативно-розшукової справи. На цій стадії, трансформація оперативно-розшукової діяльності в процесуальну ще не відбувається, але вона є необхідною підставою та першочерговою умовою для здійснення оперативно-розшукової діяльності.

Друга та третя стадії є центральними, адже вирішуються завдання оперативно-розшукової діяльності. Проводяться оперативно-розшукові заходи, перевіряється первинна та виявляється нова інформація, за результатами чого складаються протоколи, здійснюється фіксація фактичних даних про кримінальні діяння. Відбувається часткове накопичення процесуальних рис в оперативно-розшуковій діяльності при проведенні оперативно-розшукових заходів, які проводяться згідно з положеннями відповідних статей КПК України.

Виходячи з вищевикладеного слідує, що неможливе направлення матеріалів ОРД до органу досудового розслідування без попереднього виявлення та фіксації фактичних даних про кримінальне правопорушення. Тобто для прийняття рішення про направлення матеріалів до органу досудового розслідування необхідні обов'язкові умови: заведення оперативно-розшукової справи, виявлення ознак злочину, їх належна фіксація, прийняття рішення про направлення матеріалів до органу досудового розслідування та закриття оперативно-розшукової справи. Іншими словами головне правило, що витікає з аналізу ч.2 ст.7 Закону України «Про ОРД» – направленню матеріалів оперативно-розшукової справи в обов'язковому порядку передують якісна належна фіксація фактичних даних про протиправні діяння, тому лише факт виявлення ознак злочину не є достатньою підставою для направлення матеріалів до органу досудового розслідування чи повідомлення прокурора.

Хоча, слід зазначити, що на практиці має місце неясність застосування вимог ч.2 ст.7 Закону України «Про ОРД» в частині, що стосується підстав виконання даної норми. Адже, зі змісту вказаної вище правової норми слідує, що у разі виявлення *ознак злочину* оперативний підрозділ, зобов'язаний направити до органу досудового розслідування матеріали, в яких зафіксовано *фактичні дані про протиправні діяння*. Незрозуміло, потрібно направляти матеріали про ознаки злочину чи вже про фактичні протиправні дані (курсив наш – О.А.) [4, с. 60]. Як діяти керівнику оперативного підрозділу, якщо в ході ведення ОРС було отримано декілька інформацій із оперативних джерел, що місять ознаки злочину, але фактичних даних про протиправні діяння наразі не отримано? Очевидно, в даному випадку слід виходити із обов'язковості проходження спочатку стадії «фіксації фактичних даних про протиправні діяння», а вже потім – «направлення матеріалів ОРС».

Додаткового обговорення потребує питання відносно ведення та передачі матеріалів ОРС щодо злочинів з так званім «усіченим» складом злочину. Із вищезазначеного випливає, що у разі виявлення будь-яких ознак злочину має починатися кримінальне провадження. З огляду на це виникає запитання: у зв'язку з чим, на якій же підставі здійснюється ОРД до виявлення ознак злочину, коли законом передбачається, що підставою для її проведення є наявність достатньої інформації, що потребує перевірки про підготовку до злочину, тобто вже виявлені його ознаки? А відтак, виникає сумнів щодо законності ОРД, адже до виявлення ознак злочину вона не може здійснюватися, бо ще немає підстав для її проведення, а після виявлення ознак злочину повинно розпочинатися кримінальне провадження й мають проводитися передбачені КПК України слідчі, у тому числі й негласні розшукові дії, а не ОРД [4, с.60]. Розглянемо практичний приклад. Оперативним працівником від негласного помічника отримано оперативне повідомлення про те, що посадова особа «А», використовуючи відомості, які їй стали відомі в процесі службової діяльності, всупереч інтересам служби надає поради особі «Б» щодо часу та місця незаконного перетину державного кордону України. Тобто, в діях «Б» мають місце ознаки підготовки до незаконного перетину державного кордону України (передбачена адміністративна відповідальність), а в діях посадової особи «А» містяться *ознаки підготовки* до злочинного діяння шляхом сприяння їх вчиненню порадами, відповідальність за що передбачена ч.2 ст.332 КК України. Отже, з одного боку маємо інформацію про особу, яка готує злочин, що потребує перевірки за допомогою оперативно-розшукових засобів, в іншому – підставу для передачі тієї ж справи до органу досудового розслідування. Парадоксальність – логічне протиріччя законодавчих положень, що полягає у тому, що відповідно до них підстави для проведення ОРД виникають вже після початку її безпідставного проведення та отримання певного результату [4, с.61].

З приводу фіксації фактичних даних про протиправні діяння витікає також ряд важливих запитань. Чинне законодавство України про оперативно-розшукову діяльність звичайно відкриває широкі можливості для інформаційного забезпечення процесу доказування в процесі кримінального проваджен-

ня. Але, введення в кримінальний процес оперативно-розшукової інформації повинно проводитись відповідно до правового режиму для кожного виду оперативно-розшукових заходів. Виходячи з теорії кримінально-процесуальної науки можна вважати, що передбачені ч.2 ст.7 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» «...зібрані матеріали, в яких зафіксовано фактичні дані про протиправні діяння» в результаті проведення оперативно-розшукових заходів мають подвійну правову природу. Тому, при вирішенні питання про направлення таких «результатів» до органу досудового розслідування слід також враховувати вимоги статей 91-94, 98, 99 КПК України. Матеріали, в яких зафіксовано фактичні дані про протиправні діяння окремих осіб та груп, зібрані оперативно-розшуковими заходами, порядок проведення яких передбачено і Законом України «Про ОРД» і КПК України повинні відповідати вимогам цих законів і тоді в подальшому в рамках кримінального провадження за таких умов можуть бути використанні як докази в кримінальному провадженні.

А чи передбачений на законодавчому рівні взагалі обов'язок оперативного підрозділу фіксувати сліди злочину? Зокрема, такий обов'язок безпосередньо в ст.7 (обов'язки підрозділів, що здійснюють ОРД) Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» не закріплено. Фіксація слідів злочину, передбачена лише п.7 ст.8 вказаного вище Закону лише як право (а не обов'язок) оперативного підрозділу, який здійснює оперативно-розшукову діяльність: «негласно виявляти та фіксувати сліди тяжкого або особливо тяжкого злочину...» [3, с. 77].

Крім того, залишається проблемним питанням щодо форми та порядку фіксації фактичних даних. Зокрема, в законодавстві України не передбачені вимоги щодо «форми і змісту документів, що фіксують хід і результати здійсненого заходу...» [5, с.114].

Комплексною та єдиною формою документування в Законі України «Про ОРД» передбачено ведення «оперативно-розшукових справ». Також, передбачені «постанова на заведення та на закриття оперативно-розшукової справи», «клопотання про проведення оперативно-розшукового заходу». Хоча, у практичній діяльності оперативних підрозділів вважається таким, що не суперечить закону, використання таких форм документування як: рапорт, довідка, акт та протокол оперативно-розшукового заходу [7]. Крім того, слід мати на увазі, що виходячи з положень ч.2 ст.8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» фіксація оперативно-розшукових заходів регулюється згідно з положеннями глави 21 Кримінального процесуального кодексу України. Але ст.252 гл.21 КПК України передбачає порядок проведення тільки негласних слідчих (розшукових) дій, тобто вона регулює це питання в межах проведення оперативно-розшукових заходів аналогічних НС(Р)Д. У зв'язку з цим порядок фіксації при проведенні інших оперативно-розшукових заходів потребує правового регулювання в Законі України «Про ОРД».

Четверта та п'ята стадії є аналітичними, адже оперативний уповноважений за підсумками проведення ряду оперативно-розшукових заходів оцінює їх та вирішує питання про наявність ознак злочину в матеріалах, в яких

зафіксовані фактичні дані про кримінальні діяння окремих осіб або груп. При наявності підстав, які передбачені ч. 2 ст. 7 Закону України «Про ОРД» невідкладно приймається рішення про направлення зібраних матеріалів до відповідного органу досудового розслідування, чим готується підґрунття для початку та здійснення досудового розслідування, з яким має завершитись перехід (трансформація) оперативно-розшукової у кримінальну процесуальну діяльність.

При цьому, необхідно підкреслити, що існує також проблемне питання щодо суб'єктів, які направляють матеріали оперативно-розшукової діяльності до органу досудового розслідування. Зокрема, в Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність» не передбачено конкретну категорію посадових осіб (оперативний працівник, керівник оперативного підрозділу або його заступник), які мають право на прийняття такого рішення. Не передбачено правову форму та вимоги до документу (постанова, повідомлення), який став би підставою для передачі оперативних матеріалів. Не визначеним на даному етапі також залишається питання участі прокурора. Адже, ч.2 ст.8 Закону України «Про ОРД» передбачає повідомлення прокурора лише про проведені оперативно-розшукові заходи, що, на наш погляд, є прогалиною в даному законі і потребує додаткового правового урегулювання.

На *шостій стадії*, після одержання матеріалів від оперативного підрозділу з ознаками злочину, в яких зафіксовано фактичні дані про кримінальні діяння окремих осіб або груп, керівник органу досудового розслідування визначає слідчого, який здійснюватиме досудове розслідування. Слідчий при наявності підстав не пізніше 24 годин після їх подання вносить відомості, що свідчать про вчинення кримінального правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань та починає досудове розслідування.

Згідно з ч.3 ст.7 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність»: «у разі, якщо ознаки злочину виявлені під час проведення оперативно-розшукових заходів, що тривають і припинення яких може негативно вплинути на результати кримінального провадження, підрозділ, який здійснює оперативно-розшукову діяльність, повідомляє відповідний орган досудового розслідування та прокурора про виявлення ознак злочину, закінчує проведення оперативно розшукового заходу, після чого направляє зібрані матеріали, в яких зафіксовано фактичні дані про протиправні діяння окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України, до відповідного органу досудового розслідування». [3, с.53-54]. На жаль, у статті є певні неузгодженості, по-перше, на початку цієї правової норми мова йде про множинні заходи, а далі – про обов'язок підрозділу «закінчити проведення оперативно-розшукового заходу». Тому на практиці виникає питання чи всі заходи можливо продовжити чи тільки один, а якщо один, то який? Не коректність формулювання даної статті не сприяє однозначному розумінню змісту правової норми, що потребує її удосконалення.

На завершення шостої стадії трансформації оперативно-розшукової діяльності необхідно також підкреслити, що відповідно до п.4 ч.1 ст.9-1 Закону України «Про ОРД» ведення оперативно-розшукових справ щодо осіб, стосов-

но яких є дані про участь у підготовці до вчинення злочину здійснюється до встановлення та фіксації фактичних даних про протиправні діяння, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України, але не більше шести місяців. Стає очевидним, що початок досудового розслідування та завершення розпочатих оперативно-розшукових заходів з направленням матеріалів до відповідного органу досудового розслідування та закриття оперативно-розшукової справи призводить до остаточної трансформації оперативно-розшукової в слідчу діяльність.

Висновки. Таким чином, підсумовуючи вищевикладене необхідно зазначити, що практичне застосування норм чинного Закону України «Про ОРД» стосовно повноважень оперативно-розшукових підрозділів містить ряд суперечливих положень, зміст яких не в повній мірі відповідає основним принципам побудови національного законодавства [6, с. 42]. Окремі статті взаємопов'язаних нормативних актів, які регламентують діяльність суб'єктів оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування, замість кореспондуючих та взаємодоповнюючих норм містять багато відверто дублюючих положень, практичне застосування яких в деяких випадках є не зрозумілим.

Суттєві та важливі нововведення в сфері кримінально-процесуальної та оперативно-розшукової діяльності однозначно направлені на вдосконалення відповідної діяльності правоохоронних органів, наближення організаційно-правових форм її здійснення до світових та європейських стандартів шляхом «зрощення» оперативно-розшукової діяльності із кримінальним процесом. Проте, нововведення, зміни до законодавства не в повній мірі відповідають потребам та можливостям практики. Правова процедура, підстави, форми та порядок «трансформації» оперативно-розшукової в слідчу діяльність через правовий механізм проведення негласних слідчих (розшукових) дій потребує більш чіткої регламентації та удосконалення. Зміни у законодавстві повинні враховувати національні інтереси, що полягають у збалансованій діяльності правоохоронних органів, компетенція і порядок дій яких повинна чітко бути визначена законодавством, ґрунтуватись на підставі глибоких наукових досліджень із вказаної проблематики, а також повинні враховувати думки провідних науковців та практиків.

Направлення матеріалів від оперативного підрозділу до органу досудового розслідування з однієї сторони є результатом ефективної оперативно-розшукової діяльності, з іншої – є підставою для внесення відомостей про вчинення кримінального правопорушення до Єдиного реєстру досудового розслідування та початку кримінального провадження, що у свою чергу, приводить до «трансформації» оперативно-розшукової у кримінальну процесуальну діяльність, під час якої, виконуючи письмові доручення слідчого чи прокурора, співробітник оперативного підрозділу користується повноваженнями слідчого.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Погорецький М.А.* Негласні слідчі (розшукові) дії: проблеми провадження та використання результатів у доказуванні // Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ, №1, 2013, – С.270-276. – С. 270.

2. Скулиш Є.Д. Негласні слідчі (розшукові) дії за кримінально-процесуальним законодавством України / Є.Д. Скулиш // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2012. – №2. – С. 15–23.

3. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України: Науково-практичний коментар. (В.Д. Берназ, А.М. Притула). / За заг. ред. С.В. Ківалова. – О. : Фенікс, 2013.- 190 с.

4. Шилін М. Оперативно-розшукова діяльність та негласні слідчі дії: проблеми правового регулювання у світлі нового Кримінального процесуального кодексу України / Шилін М. // Вісник Національної академії прокуратури України, 2013 – Вип. 1. – С. 59-64.

5. Сайчин А.С., Похіла І.Б., Притула А.М. Методика розкриття незаконного переправлення осіб через державний кордон України (криміналістичні та оперативно-розшукові аспекти): Монографія. – О. : Фенікс, 2008. – 368 с.

6. Глушков В.О. Актуалізація проблеми вдосконалення законодавства України про оперативно-розшукову діяльність // Вісник Вищої ради юстиції № 2 (6) 2011. – С 42-50.

7. Про затвердження Інструкції «Про організацію проведення негласних слідчих дій (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні»: Наказ №114/1042/516/1199/936/1687/5 від 16.11.2012 – Електронний ресурс. – Режим доступу – <http://www.minjust.gov.ua/42544>.

Омельяненко А.С. Актуальні проблеми направлення матеріалів оперативно-розшукової справи до органу досудового розслідування за новим КПК України

У статті розглядаються правова процедура та особливості трансформації матеріалів оперативно-розшукової діяльності під час проведення негласних слідчих (розшукових дій) за новим Кримінальним процесуальним кодексом України, шляхи подолання проблемних питань на практиці.

Ключові слова: оперативно-розшукова діяльність, негласні слідчі (розшукові) дії, досудове розслідування.

Омельяненко А.С. Актуальные проблемы при направлении материалов оперативно-розыскного дела в орган досудебного расследования по новому УПК Украины

В статье рассматриваются правовая процедура и особенности трансформации материалов оперативно-розыскной деятельности при проведении негласных следственных (розыскных) действий по новому Уголовному процессуальному кодексу Украины, пути преодоления проблемных вопросов на практике.

Ключевые слова: оперативно-розыскная деятельность, негласные следственные (розыскные) действия, досудебное расследование.

Omelianenko A.S. Current problems sending materials operative-search case pre-trial investigation of a new Criminal Procedure Code of Ukraine

The article deals with the legal procedure and characteristics of transformation of materials operative-search activities in carrying out secret investigative (detective) actions by the new Criminal Procedure Code of Ukraine, ways to overcome issues in practice.

Keywords: operatively-search activity, undercover investigators (search) activities, prejudicial investigation.

Стаття надійшла до редакції 14.10.2014.